

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Веселин Христов Цанков,

катедра „Правни науки“, Юридически факултет

Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

Относно: Дисертационен труд на тема: **„Правно регулиране на борбата с незаконната миграция в Европейския съюз“**, за получаване на образователна и научна степен „доктор“; Професионално направление 3.6. Право, Докторска програма „Международно право и международни отношения“.

Автор на дисертационния труд: **Ваня Христова Стаматова**

1. Обща характеристика и структура на дисертационния труд.

Ваня Христова Стаматова е докторант на самостоятелна подготовка. Тя е представила дисертационен труд в *обем* от 276 страници, който съдържа увод, изложение, заключение и библиография. Основният текст е 253 страници. Използвани 122 български и чуждестранни източника, 120 нормативни актове, документи на европейски институции, 40 съдебни решения на Съда на Европейския съюз и Европейския съд по правата на човека, както и интернет източници.

Изследва се правното регулиране на борбата с незаконната миграция в Европейския съюз. Научноизследователската теза е формулирана ясно: Сътрудничеството между държавите - членки на ЕС при създаване на правна уредба за борба с незаконната миграция представлява област на общ европейски интерес и взаимната заинтересованост на държавите; обуславя съвместни действия като сключване на международни договори, разработване и приемане на актове от европейските институции, създаване на единни стандарти за връщане на граждани на трети държави при спазване на основните права на незаконните мигранти.

В дисертацията се прави комплексен анализ на първичното и вторично право на ЕС, както и на други документи в областта на миграцията за да се определи нивото на правна регламентация на политиката за борба с незаконната миграция и връщането на граждани на трети държави, както и да се открият проблеми, перспективите за развитието на Правото на ЕС в тези области. Проучена е историята и основните етапи в създаването на компетентността на ЕС в областта на борбата с незаконната миграция. Направен е преглед на стратегиите на ЕС относно ефективното управление на миграционните потоци. Проучени са същността и съдържателните характеристики на незаконната имиграция. Аналитично са представени основните правни актове на ЕС, хармонизиращи правното регулиране на борбата с незаконната имиграция и споразуменията за реадмисия като средство за сътрудничество между държавите - членки на ЕС. Разгледани са основните положения в процедурата за връщане на незаконно пребиваващи лица и мерките срещу работодатели, наемащи незаконни мигранти, както и съответствието с международните стандарти за човешките права и свободи.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 47, ал. 2 от Наредба № 12 на ВСУ „Черноризец Храбър“ за придобиване на ОНС „доктор“.

2. Актуалност и значимост на разработвания проблем.

Актуалността на изследването на правното регулиране на борбата с незаконната миграция в ЕС е обусловена от:

- развитие на политиките и на нормативната уредба;
- създаване на уеднаквена процедура за връщане на граждани на трети държави;
- необходимостта от анализ на незаконната миграция, като се вземат предвид нейните цели и съдържание, както и степента на въздействие върху други сфери на обществените отношения.

3. Познаване на състоянието на проблемите.

Дисертантът познава добре теоретичната основа и литературните източници на изследвания проблем. Факт е добро познаване на нормативната уредба, както и

проблемите, свързани с връщането на граждани на трети страни, наемане на работа на незаконно пребиваващи лица и защита на основните права на незаконните мигранти.

4. Приноси в дисертационния труд.

Научни приноси се изразяват в:

1. Научно изследване на създаването и функционирането на правната уредба на Европейския съюз в областта на незаконната миграция;
2. Аналитичен преглед на възникването и развитието на компетентността на ЕС в областта на борбата с незаконната миграция и формулиране на научни тези и определения;
3. Критичен преглед на единните стандарти в процедурата за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети държави;
4. Сполучливо е разграничение между доброволно напускане, принудително връщане и задължително връщане;
5. Споразуменията за реадмисия са представени, като важни за формализирането на сътрудничеството между държавите - членки в областта на връщането, като са анализирани защитата на основните права на незаконните мигранти.

5. Критични бележки и препоръки.

Глава Първа би могла да бъде съкратена за сметка на историко - описателната част. Препоръчвам да се разшири изследването, като се представят и анализират политики, практики и съдебната практика на Съда на ЕС, както и ЕСПЧ. Основните права на незаконните имигранти биха могли да бъдат представени и анализирани по-задълбочено. Имам и някои терминологични бележки.

6. Заключение.

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ВСУ „Черноризец Храбър“. Докторантът

Ваня Христова Стаматова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения и качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради всичко това, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от дисертационния труд, автореферата, постигнатите резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Ваня Христова Стаматова в Област на висше образование: „Социални, стопански и правни науки“; професионално направление 3.6 Право; докторска програма „Международно право и международни отношения“.

12. 05. 2015 г.

Представил становището:

Проф. д-р Веселин Христов Цанков